

сподіватися на впровадження всіляких ефемерій, котрі, подібно до "поліглотів", які, не знаючи німецької орфографії, пишуть "Buchhalter", перекладаючи буквально "книготримач", подаються лише як перевернуті назви англо- чи німецькомовних видань. До чого й закликаємо тих учасників конференції, які ще не втратили здатності відрізнити зерно від полови й прагнуть внести не "небувалий", а хоча б якийсь, зате свій вклад у це.

Хорунжак Н.М.

доктор економічних наук, професор

Бульчак Ю.В.

магістрант

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМАТИЗМ ДОСЛІДЖЕННЯ ПИТАНЬ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Передумовою удосконалення інформаційного забезпечення оптимізації використання ресурсів бюджетних установ є інформатизація суспільства, яка передбачає застосування сучасного інструментарію управління видатками, що особливо актуально в умовах скорочення державного фінансування. Основним джерелом інформаційного забезпечення управління є бухгалтерський облік, який згідно з державною Стратегією модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі, має бути зорієнтований на міжнародні стандарти та сучасні управлінські запити. Тому, враховуючи існуючу антикризову доктрину, необхідним стає формування нової парадигми бухгалтерського обліку в державному секторі на засадах розвитку інноваційних підходів до формування та використання інформації в управлінській системі, що наразі трансформується, з урахуванням тих глобалізаційних процесів, які відбуваються. У зв'язку з цим застосування національних і міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності стає досить актуальною проблемою, яка вимагає наукового вирішення.

В цьому контексті в останні роки з'явилася низка публікацій теоретико-практичного спрямування, спрямованих на вирішення проблем застосування Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, плану рахунків в державному секторі, удосконаленню первинного та синтетичного обліку тощо. Серед праць дослідників-науковців, котрі досить детально вивчали та аналізували цю проблему, в тому числі в контексті розвитку комп'ютеризації облікових процесів, слід відзначити здобутки Адамик О.В. [1], Бенько І.Д. [2], Даньківа Й. Я. [3], Лучка М.Р. [3], Остап'юка М.Я. [3], Свірко С.В. [4], Сисюк С.В. [1], Хорунжак Н.М. [2; 5] та інших.

В результаті оцінки та критичного аналізу наукових праць можемо стверджувати, що і в теорії і в практиці існує немало проблем, які вимагають розв'язання. Серед невирішених питань слід виокремити недостатню методичну забезпеченість облікового відображення господарських операцій в державному секторі, потребу в правильному й логічному їх відображенні в системі рахунків тощо. Актуальними до розгляду й дослідження є також питання стандартизації обліку активів і пасивів; опрацювання наявних проблемних аспектів оцінки, формування фінансової звітності та її стандартизації тощо.

Виходячи з цього, метою наукового пошуку має стати, насамперед, теоретичне обґрунтування засад переходу на національні стандарти оцінки та обліку в державному секторі, удосконалення, відповідно до цього, методичних і організаційних питань облікового

28 грудня 2018 року, м. Тернопіль

відображення майна та капіталу суб'єктів фінансово-господарської діяльності, котрі функціонують на засадах державної власності. Для досягнення такої мети необхідно вирішити низку завдань, а саме: обґрунтувати вплив глобалізації української економіки державного сектору на систему обліку та необхідність стандартизації обліку; дати критичну оцінку нормативно-правового регулювання стандартизації бухгалтерського обліку в державному секторі в питаннях його уніфікації; дослідити особливості та проблеми формування Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі; виявити галузеві та фінансово-господарські особливості суб'єктів державного сектору та їх вплив на систему обліку; встановити засади розвитку облікової політики в питаннях вирішення наявних альтернатив обліку, передбачених бухгалтерськими стандартами в державному секторі; висвітлити проблеми та порядок формування звітності відповідно до вимог НП(С)БО ДС; встановити шляхи розвитку й удосконалення системи обліку й звітності в державному секторі на засадах стандартизації; дослідити особливості стандартизації обліку в державному секторі в зарубіжних країнах для формування рекомендацій з його адаптації до українських реалій.

Досягти виконання поставленої мети та завдань доцільно через використання низки методів загальнонаукового та спеціального характеру. Зокрема, аналіз, порівняння й узагальнення – можна використати для дослідження та виявлення рівня впливу глобалізації на систему обліку й потребу стандартизації в державному секторі; оцінку, синтез – з ціллю виявлення прогалин в чинному нормативно-правовому забезпеченні обліку в умовах стандартизації та розробці пропозицій з їх усунення; статистичне, табличне та графічне дослідження – при виявленні галузевих особливостей і їх впливу на систему обліку й формування звітності в держсекторі; оцінку та експертизу – для ідентифікації специфіки обліку в державному секторі зарубіжних країн і можливостей їх адаптації та використання в українській обліковій практиці. Такий цілісний підхід забезпечить досить ґрунтовне теоретичне обґрунтування та розробку конкретних практичних пропозицій, спрямованих на ефективне застосування стандартизації обліку в державному секторі економіки для підвищення його оперативності, точності, уніфікаційності, а також кращої адаптованості до запитів зацікавлених користувачів як для цілей контролю, так і для управління. В практичній площині значення отриманих результатів дослідження має оцінюватися з позиції корисності та ефективності. Однак, в будь-якому разі, наукові дослідження, навіть ті, котрі не мають конкретного результату, все-таки мають власну цінність. Вона полягає в тому, що таким чином можна виявити безперспективні напрями наукових пошукувань й уникати їх.

Щодо стандартизації, то вона позитивно позначається на узгодженості показників, єдності облікових підходів, доступності для розуміння усіма суб'єктами, можливості комп'ютеризації обліку тощо. Проте реформування системи обліку й затвердження облікових стандартів в державному секторі на практиці пов'язане з низкою проблем. Не завжди усі рекомендовані методи, які в розвинутих країнах активно використовуються, є прийнятними для України (в силу історичних, ментальних і інших причин). Також проблематичним виявився, як свідчить практика, підхід до формування бухгалтерських провадок з використанням нового плану рахунків бухгалтерського обліку для державного сектору. Проте саме завдяки стандартизації обліку досягається підвищення його якості, точності, достовірності.

Список використаних джерел

1. Адамик О.В., Сисюк С.В. Інформаційні системи управління підприємством: вибір базових технологій та програмного забезпечення Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Випуск № 14. Грудень 2016 р. Електронне фахове видання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/178.pdf>

2. Бенько І. Д. Гармонізація та стандартизація української системи обліку як необхідна умова ефективного розвитку вітчизняної економіки / І. Д. Бенько, Н. М. Хорунжак / Бухгалтерський облік та господарський контроль: минуле, сучасне, майбутнє : тези доп. Міжнар. наук. конф., 16–17 трав. 2002 р. – Житомир : ЖІТІ, 2002. – С. 9–12
3. Даньків Й.Я., Лучко М.Р., Остап'юк М.Я. Стандартизація обліку і аудиту: Навч. посіб. – К.: Знання, 2004. – 310 с.
4. Свірко С. В. Стандартизація як історичний етап розвитку бухгалтерського обліку / С. В. Свірко // Вчені записки : зб. наук. пр. / Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана ; [редкол.: А. Ф. Павленко (відп. ред.) та ін.]. – Київ : КНЕУ, 2010. – Вип. 12. – С. 209–216.
5. Хорунжак Н. М. Модернізація обліку і контролю в бюджетних установах в умовах системної трансформації управління [Текст] : автореферат дис. ... д-ра екон.наук / Хорунжак Н. М. ; 08.00.09 - бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). - Тернопіль : ТНЕУ, 2014. - 39 с.
6. Яцишин, С. Р. Необхідності гармонізації та стандартизації національних облікових систем / С. Яцишин // Збірник тез доповідей Всеукраїнської наукової конференції «Становлення облікової політики в Україні» [Тернопіль, 18-19 травня 2007 р.] – Тернопіль : Економічна думка, 2007. – С. 336-338.

Щирба М.
студентка

Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ В УСТАНОВАХ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Бухгалтерський облік в установах державного сектору економіки висуває такі завдання:

- забезпечення раціонального та ефективного використання коштів;
- збереження майна;
- сприяння в своєчасному прийнятті рішень;
- визначення результатів діяльності установи [2].

Для того, щоб бухгалтерський облік в установах державного сектору економіки мав можливість ефективно виконувати завдання, які перед ним поставлено, необхідно, щоб він був організований раціонально з урахуванням усіх особливостей, які притаманні для діяльності таких установ.

Під правильною організацією бухгалтерського обліку слід розуміти комплекс заходів, спрямованих на побудову облікового процесу з метою отримання достовірної та своєчасної інформації про виконання кошторису; своєчасного проведення контролю за цільовим використанням грошових коштів відповідного бюджету. Таким чином, можна зробити висновок, що організація бухгалтерського обліку є одним з найбільш відповідальних аспектів діяльності установи.

Збереження і розвиток установ державного сектору вимагають підвищення віддачі фінансових, матеріальних і трудових ресурсів, що використовуються в цих установах, більш тісного зв'язку виділених з бюджету коштів з результатами їх використання.

До специфічних особливостей бухгалтерського обліку в установах державного сектору економіки необхідно віднести:

- контроль виконання кошторису доходів і видатків;